

Generacija Z sanja o Formuli 1, vesolju, umetni inteligenci ...

- **Nenavadna študentska dela mladih: „od snemanja operacije srca do striženja na avtobusu.“**
- **Najpogostejši sanjski poklici mladih: fizioterapevt, zdravnik, psiholog, veterinar in medicinska sestra.**
- **V času vplivnežev so jim največji vzorniki - starši. Med tujci pa Ronaldo in Taylor Swift.**

Raziskava e-Študentskega Servisa *Mladi in trg dela 2026*, v kateri je sodelovalo 5.780 mladih, kaže zanimivo sliko generacije Z. Čeprav odrašča v času umetne inteligence in družbenih omrežij, ostajajo njene vrednote precej tradicionalne. Mladi si želijo stabilnosti, napredovanja, dobrih odnosov in dela, v katerih vidijo/najdejo smisel.

V raziskavi smo preverili:

- **Katera so najbolj nenavadna študentska dela?**
- **Katere pomembne veščine mladim prinaša študentsko delo?**
- **O katerih poklicih sanjajo mladi?**
- **Kdo so njihovi največji vzorniki?**
- **Kaj si želijo od svojega prvega delodajalca?**
- **Kako gledajo na delo od doma, stabilnost zaposlitve in karierni razvoj?**

1. Od varovanja žuželk do snemanja operacije srca

Študentsko delo pogosto povezujemo s prodajo, administracijo in strežbo. Mladi pa so letos opisali tudi precej bolj nenavadne in zanimive izkušnje:

- snemanje bypass operacije srca za društvo kardiologov,
- snemanje glasovnih ukazov za trening modelov umetne inteligence,
- štetje potnikov na avtobusu,
- delo z deževniki,
- delo s čebelami,
- testiranje kakovosti zraka za okoljsko agencijo,
- delo receptorke v koruznem labirintu,
- striženje ljudi na avtobusu,
- varovanje žuželk,
- odstranjevanje invazivnih rastlin,
- testiranje čokoladnega mleka,
- pobiranje žab s cest med selitvijo,
- čiščenje letal,
- ubijanje 240 jajc (dnevno),
- učenje starejših digitalnih veščin in
- vezanje bark na pomolu.

Čeprav med najbolj nenavadnimi odgovori najdemo delo z deževniki, varovanje žuželk ali receptorko v koruznem labirintu, **raziskava kaže na širši trend: vse več mladih opravlja dela, povezana s šolo, študijem, raziskovanjem in stroko.**

Med izstopajočimi primeri so snemanje operacije srca, delo na področju umetne inteligence, okoljske raziskave in projekti, povezani z digitalnimi kompetencami. Študentsko delo tako mladim vse pogosteje predstavlja prvo resno strokovno izkušnjo in pomemben korak pri gradnji kariere.

2. Od nenavadnih del do uporabnih življenjskih in poklicnih veščin

Za vsakim študentskim delom se skriva tudi nova izkušnja. Mladi ob študentskem delu ne pridobivajo le zaslужka, ampak tudi pomembne življenjske in karijerne kompetence. Ko smo jih vprašali, katero ključno znanje ali izkušnjo so pridobili med opravljanjem študentskega dela, so najpogosteje omenili **komunikacijo, delo z ljudmi, odgovornost, samostojnost in organizacijo dela.**

Kar 931 mladih je posebej izpostavilo komunikacijske veščine, skoraj 760 pa delo z ljudmi in strankami. Rezultati kažejo, da študentsko delo mladim pomaga razvijati kompetence, ki jih delodajalci danes vse bolj cenijo ne glede na poklic ali panogo.

5 najpogosteje omenjenih veščin, pridobljenih s študentskim delom

Vir: Anketa Mladi in trg dela 2026, e-Študentski Servis (n = 5.780)

3. Mladi sanjajo o vesolju, pomagati pa želijo ljudem

Med najpogosteje omenjenimi sanjskimi poklici so **fizioterapevt, zdravnik, psiholog, veterinar in medicinska sestra. Poklici, povezani z zdravjem, pomočjo ljudem in izboljševanjem kakovosti življenja, predstavljajo največjo skupino odgovorov mladih.** Po pogostosti omemb prehitvevajo celo poklice s področja tehnologije, ki sicer ostajajo druga največja skupina kariernih želja.

Druga velika skupina odgovorov je povezana z **digitalnimi tehnologijami in znanostjo**. Mladi si želijo postati programerji, podatkovni znanstveniki, inženirji robotike, strokovnjaki za umetno inteligenco, bioinformatiki in raziskovalci kvantne fizike.

Čeprav se trg dela hitro spreminja, **nekateri poklici ostajajo simbol uspeha, odgovornosti in družbenega vpliva**. Med pogosto omenjenimi sanjskimi poklici so še vedno zdravnik, odvetnik, državni tožilec, sodnik in pilot.

Presenetljivo visoko med odgovori tudi letos najdemo **poklice s področja osebnih storitev**. Kozmetičarke, frizerji in drugi poklici, povezani z lepoto ter osebno nego, ostajajo med mladimi zelo priljubljeni.

Med najbolj zanimivimi sanjskimi poklici glede na želje mladih pa najdemo:

- astronaut,
- bioinformatičarka na raziskovalnem inštitutu,
- delo v SOVI,
- državni tožilec,
- forenzični psiholog,
- barista, šankista za nekim božanskim šankom,
- predsednik vlade,
- hipoterapevt,
- inženir motošporta,
- izdelovalec bioničnih vsadkov,
- kapitan ladje,
- čistilec krajev zločina,
- kontrolor vojaškega zračnega prometa,
- nacionalni "park ranger",
- specialist za obračun plač,
- profesionalni potovalec po svetu,
- profesionalni evaluator izkušenj,
- sodnik na mednarodnem kazenskem sodišču in
- strateg v Formuli 1.

4. Največji vzorniki mladih živijo doma

Ko smo mlade vprašali, kdo so njihovi največji vzorniki, **so se na vrhu znašli starši**.

V času, ko generacijo Z pogosto povezujemo z vplivneži, družbenimi omrežji in spletnimi trendi, rezultat kaže precej drugačno sliko. Mladi največ navdiha še vedno črpajo iz svojega primarnega socialnega okolja in od ljudi, ki so jim blizu.

Med najpogosteje omenjenimi vzorniki so daleč najvišje starši, sledijo pa posamezni ustvarjalci vsebin, kot sta **Petra Parovel in Bit Sever**. Med tujimi javnimi osebnostmi so mladi največkrat omenili **Cristiana Ronalda in Taylor Swift**.

5. Generacija Z si želi stabilnosti

Kot obliko zaposlitve po končanem šolanju:

- si 50% mladih želi pogodbo za nedoločen čas (54% leta 2025),
- se jih 22% vidi v svojem podjetju,
- bi 10 % izbralo pogodbo za določen čas,
- 4,2 % pa si želi delati v obliki platformnega dela.

6. Delo od doma? Ne nujno.

- 48,4 % si želi pri zaposlitvi po šolanju hibridni način dela (2025: 41 %),
- 37,8 % predvsem delo pri delodajalcu (2025: 47 %),
- le 4,2 % delo izključno na daljavo (2025: 5 %).

To je hkrati tudi največji opazen premik med letoma 2025 in 2026. **Hibridno delo je prvič prehitelo delo izključno pri delodajalcu.** Mladi očitno cenijo večjo fleksibilnost, vendar pri tem ne želijo izgubiti osebnih stikov, mentorstva in pripadnosti kolektivu.

7. Delovnik: manj eksperimentiranja, več ravnotežja

Tudi pri organizaciji delovnega časa ni opaziti večjih pretresov. **Klasični delovnik ostaja najpogostejša izbira mladih**, njegov delež pa se je celo nekoliko povečal.

- **49 % mladih** bi izbralo klasičen delovnik pet dni po osem ur (**2025: 46,3 %**),
- **17 %** bi jih izbralo skrajšani delovnik (**2025: 19,5 %**),
- **14 %** pa projektno obliko dela (**2025: 11,3 %**).

V primerjavi z lanskim letom se je zanimanje za skrajšani delovnik nekoliko zmanjšalo, medtem ko se je delež mladih, ki dajejo prednost klasični organizaciji dela, povečal. Res pa je, da lahko krajši delovnik povezujejo tudi z manjšim osebnim dohodkom.

To kaže, da mladi fleksibilnost razumejo predvsem kot možnost boljšega usklajevanja dela in zasebnega življenja, ne pa nujno kot popoln odmik od ustaljenih oblik dela.

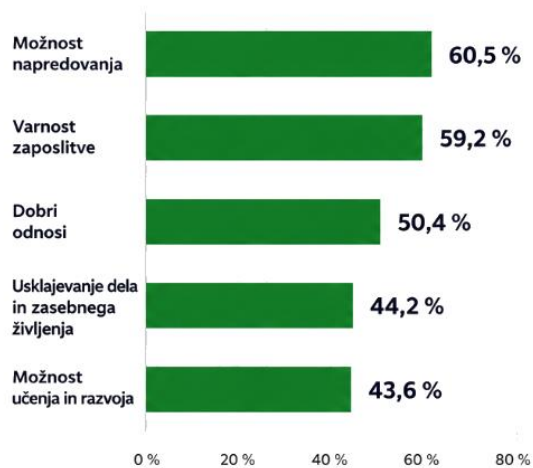
8. Napredovanje ostaja najpomembnejše

Primerjava z letom 2025 kaže predvsem presenetljivo stabilnost vrednot mladih. Tudi letos med najpomembnejšimi dejavniki pri izbiri delodajalca ostajajo možnost napredovanja, varnost zaposlitve, dobri odnosi v kolektivu ter možnost učenja in razvoja.

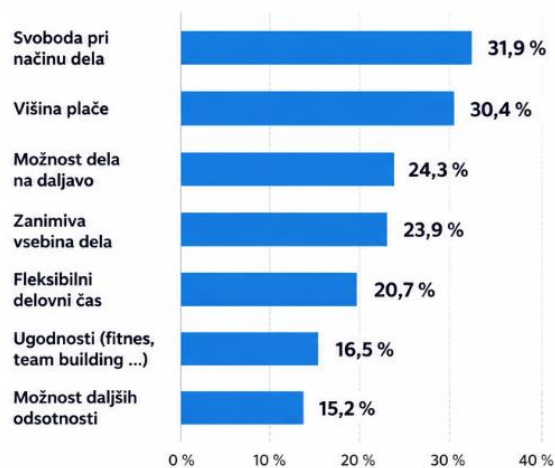
Posebej zanimivo je, da plača, delo na daljavo in različne ugodnosti tudi letos zaostajajo za dejavniki, ki mladim omogočajo osebni in poklicni razvoj. V nasprotju s stereotipi o generaciji **Z mladim pri izbiri delodajalca niso najpomembnejše bonitete, temveč okolje, kjer se lahko učijo, napredujejo in dolgoročno gradijo svojo kariero.**

- Možnost napredovanja: **60,5 %** (2025: **76,1 %**)
- Varnost zaposlitve: **59,2 %** (2025: **73,6 %**)
- Dobri odnosi v kolektivu: **50,4 %** (2025: **70,6 %**)
- Možnost učenja in razvoja: **43,6 %** (2025: **53,6 %**)

Kaj je mladim najpomembnejše pri izbiri delovnega mesta?

Katere dodatne stvari so mladim pomembne?

Vir: Anketa Mladi in trg dela 2026, e-Študentski Servis (n = 5.780)

Mladi želijo napredovati, se učiti in razvijati, hkrati pa ne želijo žrtvovati občutka varnosti in dobrih odnosov.